

ican Pie», og det føles godt. Jeg tror publikum også begynner å bli ganske lei disse rollefigurene,

på en f
bet som
skolen i

Dagbladet SØNDAG 25. APRIL 2004

Hu-

POPULÆR: Sean William Scott (26) gjorde suksess med «American Pie», nå er han kinoaktuell igjen.

Klassisk søndag

Ståle Wikshåland swi@dagbladet.no

Krevende og iørefallende

CD: REINHARD GOEBEL og MUSICA ANTIQUA KÖLNs utgivelse med Heinrich Bibers samling av partitaer, under det fulle navn av «Harmonia Artificiosa-ariosa: diversi mode accordata», er vanskelig tilgjengelig på en helt spesiell måte. På egne vegne er samlingen både spesiell og iørefallende.

Men tendensen til at barokkmusikken har vokst seg stor, til dels kjempestor, som vår tids bakgrunnsmusikk, stiller seg mellom musikken og oss. Ta et hvilket som helst av de mer «seriøse» snakkeprogrammene på radio, så er det gjerne barokkmusikk som snurrer på plate-spilleren for å skape de obligatoriske hvileskjærene mellom innslagene. Musikkinnslagene samler seg i en iørefallende, men vagt definert kategori «barokk»: klangskjønt og motstandslost, livlig eller klagende, det spiller ingen rolle, den glir ned og bidrar til at programmet sklir videre.

Skal man bryte ut av lytte-mønsteret, må man virkelig gjøre

en anstrengelse. Da er denne Biber-utgivelsen verd innsatsen.

Begynn med å lytte til klangen. Den er spesiell, til tider sær og bisarr på en diskre måte, om den fungerer aldri så godt. Det skyldes at Biber stemmer om strykeinstrumentene fra verk til verk. Denne såkalte *scordatura* gir hvert nummer en distinkt og særegen klangprofil som fascinerer. Det er som om Biber kaster inn et ukjent element midt i de fortrolige harmoniene, noe gåtefullt som drar oppmerksomheten til seg.

Mange vil ha møtt fenomenet hos Biber før, i de berømte Mysterie-sonatene. Det fungerer ikke dårligere her, der Biber med barokkens blikk for effekter, streifer borti en mystisk dimensjon i musikken som presenterer seg med bortvendt blikk.

Trangen etter å følge opp det mysteriøse blir en uatskillelig del av opplevelsen av Biber. Og den holdes ved like ved at det er ikke noe «bak» musikken, alt ligger i klangflaten.

Med denne opplevelsen av

motstand kan man så gi seg hen, til musikk som heller ikke skuffer våre ønsker om velklang. For Biber går seg aldri vill i klisjeene og komponerer på en måte som tåler gjentatt lytting.

På en annen bane har vi så musikk som forutsetter gjentatt lytting, musikk der du ikke har en sjanse om du ikke er villig til å dvele, lenge. Det er i og for seg helt uproblematisk for meg, om jeg bare når punktet hvor musikken åpner seg, slipper taket og overskrider sine egne, tekniske barrierer.

Fiolinisten **LARS ERIK TER JUNG**s «Twitter Machine» stiller problemet på spissen. Umiddelbart fascinerer klangen, og den aldeles glimrende utøvelsen.

Komponistene for sin del – Mark Adderley, Henrik Hellstenius, Eivind Buene, Knut Vaage og Eliza Weizenbaum – har et dels suverent grep om klangen av fiolin og gitar. Det spontant tilfredsstillende ved dette dras imidlertid inn i et komplekst spill med strukturer, som krever

Reinhard Goebel/ Musica Antiqua Köln

Heinrich Biber «Harmonia artificiosa-ariosa»
Archiv

Velklang med en mystisk dimensjon.

overvinnelse. De mest fascinerende komposisjonene på plata, signert Hellestenius og Buene, makter å presse forløpet ut over den interne materialbeherskelsen. Du fornemmer en uttrykksvilje, men det er påfallende hvor godt Buenes konsentrasjon av musikken til under fire minutter gjør for helheten. Kan ikke noen gi Hellstenius et oppdrag om å komponere mu-

Lars-Erik ter Jung, fiolin/Thomas Kjelstad, klaver

«Twitter Machine»
Fabra

Overarbeidet musikk, med befriende glimt innimellom.

sikk, med forbud om å overskride fem minutters varighet?

I denne sammenheng blir det vederkvegende med Eliza Weizenbaums verker, som avslutter plata. Teknisk enkle tonenganger gir seg hen til en sær skjønnhet, som blir hengende, bare noen få minutter hver gang og lokke til fornyet bekjentskap.

Det er sjelden kost, som i hvert fall jeg gjerne låner øre til.

Discovery Channel
DET TAPTE GUL
I KVELD KL. 21
Hvor
man
i old